

Handläggare: Lena Skott
Telefon: 08-508 20 032

Till
Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Säkerhetsprogram för Stockholms stad – svar på remiss från kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningens tjänsteutlåtande åberopas som svar till kommunstyrelsen.

Gillis Hammar
Stadsdelsdirektör

Lena Holmdahl
Ekonomichef

Sammanfattning

Förslag till säkerhetsprogram för Stockholms stad har remitterats till stadsdelsnämnden. Syftet med säkerhetsprogrammet är bland annat att skapa överblick och samsyn kring mål och ambitioner för stadens säkerhetsarbete. Programmet omfattar såväl vardagssäkerhet som oönskade och extraordinära händelser och ersätter tidigare beslutsdokument om separata delar av stadens säkerhetsarbete. Förvaltningen ställer sig positiv till att det tas ett samlat grepp kring säkerhetsarbetet och att antalet styrdokument och mål minskas i antal.

Ärendets beredning

Ärendet har utarbetats inom ekonomiavdelningen.

Bakgrund

Från och med år 2007 har staden tagit ett samlat grepp på stadens säkerhets- och beredskapsarbete vilket bland annat inneburit att en krisledningsorganisation för staden har byggts upp och en modell för stadens risk- och sårbarhetsarbete har utvecklats. Nästa steg i arbetet är framtagandet av ett säkerhetsprogram för staden.

Syftet är att förklara stadens helhetssyn på det samlade säkerhetsarbetet och att skapa överblick och samsyn kring mål och ambitioner för stadens säkerhetsarbete och av vad det innebär.

Kommunstyrelsen har remitterat förslaget till säkerhetsprogram för Stockholms stad till stadsdelsnämnden för yttrande senast den 30 juni 2009. Remissen bifogas.

Säkerhetsprogrammet i korthet

Visionen för säkerhetsarbetet är bland annat att uppnå faktisk och upplevd säkerhet och trygghet för alla som bor, verkar och vistas i Stockholms stad så att människor, verksamhet och företagande kan fungera och utvecklas i möjligaste mån även vid oönskade händelser. Säkerhetsarbetet ska ingå som en naturlig del av stadens verksamhet. Staden ska vara rustad inför såväl mer vardagliga som extraordinära händelser. Framgångsrikt säkerhetsarbete förutsätter en systematisk uppföljning och utvärdering vars slutsatser konsekvent tillvaratas.

Övergripande inriktning och mål för de olika delarna i säkerhetsarbetet följer enligt nedan. (Se bifogad remiss för närmare beskrivning.)

Stadens inriktningsmål: "Stockholm ska vara en attraktiv, trygg och växande stad för boende, företagande och besök". Kännetecknande för stadens säkerhetsarbete är att:

- Stadens säkerhetsarbete fokuserar på de förebyggande insatserna
- Människors liv och hälsa har högsta prioritet
- Lärande genom utbildning och övning är ett kontinuerligt inslag
- Principerna för ansvar, likhet och närhet gäller vid krishantering

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet: "Stockholm ska upplevas som en ren, vacker och trygg stad". För att upprätthålla en god säkerhetsnivå måste staden säkerställa följande.

- Förhindra eller minska konsekvenserna av oönskade händelser och svåra påfrestningar för den som bor, arbetar eller vistas i Stockholms stad samt för den egna verksamheten och medarbetarna
- Upprätthålla stadens prioriterade åtaganden, service och leveranser till de som bor, arbetar eller vistas i Stockholms stad samt inom den egna verksamheten vid oönskade händelser
- Ett högt säkerhetsmedvetande hos stadens anställda

De tre viktiga delarna i säkerhetsarbetet är:

- Det förebyggande arbetet
- Krishantering, kontinuitet och kriskommunikation
- Utvärdering och lärande

När det gäller det *förebyggande arbetet* anger programmet t.ex. att all verksamhet i staden ska bedriva ett aktivt och förebyggande arbete så att olyckor i största möjligaste mån förhindras. Stadens planering för skydd mot olyckor fokuserar på fyra områden att utveckla i stadens förvaltningar och bolag: kunskap om olycksrisker och sårbarhet, planering för hur olyckor ska undanröjas eller minskas och planering för hur verksamheterna ska hantera konsekvenserna av en olycka, samt förmåga att hantera en olycka om den uppstår. I stadens förebyggande arbete ingår även informationssäkerhetsfrågor, stadens arbete för att förebygga generell brottslighet och i synnerhet brott mot rikets säkerhet eller terrorbrott (säkerhets-skydd) och personsäkerhet.

I avsnittet om stadens *krishantering och kriskommunikation* beskrivs principerna för stadens krishantering (ansvars-, likhets- respektive närhetsprincipen) vilket innebär att krishanteringen endast bör lyftas till en högre beslutsnivå om detta krävs för samordning och en rationell prioritering av olika åtgärder. Vidare beskrivs övergripande vilka ansvar och roller som gäller vid extraordinära händelser, dvs. krisledningsorganisationen inom staden. Stadsledningskontorets roll att leda och samordna stadens samlade krishantering beskrivs, bl.a. de olika funktionerna som finns som stöd för stadens krisledning.

Vidare anges i programmet krishanteringens tre lägen; störning, allvarlig händelse samt extraordinär händelse, och ansvarsfördelningen mellan de olika nivåerna i staden för respektive läge, planering för uthållighet och inkallning och uppehållsplatser som ska finnas på både central och lokal nivå. Kriskommunikationen ska medverka till att alla berörda får en aktuell och korrekt bild av händelsen och stadens ansvar i sammanhanget.

Den tredje viktiga delen i stadens säkerhetsarbete är behovet av *utvärdering och lärande* för att förbättringsåtgärder ska kunna vidtas kontinuerligt och viktigt i detta är risk- och sårbarhetsanalyser, övningar etc. och ett systematiskt förbättringsarbete.

I säkerhetsprogrammet definieras stadens *aktörer, roller och ansvar* i säkerhetsarbetet, på de olika nivåerna i staden, dvs. kommunfullmäktige,

förvaltningar/bolag, brandförsvar, anställda etc. Där framgår exempelvis att borgarrådsberedningen utgör stadens krisledningsnämnd.

För förvaltningar och bolag ska det finnas en fastlagd plan för säkerhetsarbetet samt en utsedd säkerhetssamordnare och informationssäkerhetssamordnare. Ett aktivt förebyggande arbete ska bedrivas utifrån risk- och sårbarhetsanalyser samt skade- och incidentrapporteringar. Uppföljningar av säkerhetsarbetet och krisberedskapen ska ske varje år. Säkerhetsarbetet är en ledningsfråga. Säkerhetssamordnaren arbetar på uppdrag av förvaltningschefen och är den som håller ihop planering och samordnar det systematiska säkerhetsarbetet i förvaltningen. Vidare beskrivs exempelvis behovet av utbildningar till anställda och att övningar ska genomföras kontinuerligt.

Avslutningsvis; *geografiskt områdesansvar* finns på kommunal, regional och nationell nivå och gäller det förebyggande säkerhetsarbetet, vid krishantering och i det återuppbyggande arbetet. Stockholms stad ska verka för inriktning, prioritering och samordning av tvärsektoriella åtgärder som kan krävas vid en krissituation. Beroende på stadens storlek finns även ett geografiskt områdesansvar inom respektive stadsdel vilket innebär ansvar för samordning av stadsdelens tvärsektoriella behov och åtgärder.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ser positivt på att ett helhetsgrepp tas kring stadens säkerhetsarbete och att säkerhetsprogrammet bidrar till en helhetssyn och bättre överblick. Det är bra att antalet separata styrdokument minskas liksom antal mål som relaterar till säkerhetsarbetet i staden.

Förvaltningen anser, liksom stadsledningskontoret i sitt tjänsteutlåtande, att programmet kontinuerligt bör förbättras och vidareutvecklas, utifrån de förändringar som sker i omvärlden och gjorda erfarenheter, risk- och sårbarhetsanalyser, övningar, incidentrapporteringar etc.

Det är viktigt att de riktlinjer som ska komplettera programmet struktureras och finns tillgängliga på ett ordnat vis på intranätet och att de begränsas i antal för att helhetssynen ska kunna bestå.

I stadsledningskontorets tjänsteutlåtande (sammanfattningen) beskrivs att indikatorer ska finnas angivna, för att säkra vägen mot satta mål och ambitioner. Förvaltningen kan inte se att dessa finns angivna i själva programmet, utan enbart i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande. Förvaltningen anser att förslaget på

indikatorer bör processas ytterligare inför budget 2010 då de mer har karaktären av uppdrag eller s.k. aktiviteter, samt att de inarbetas i själva programmet. Förvaltningen anser också att det är angeläget att mål, indikatorer etc. integreras så långt som möjligt i ILS, för att underlätta planering och uppföljning.

Förvaltningen anser att det i slutet av programmet finns en bra uppställning av aktörer, roller och ansvar på olika nivåer inom staden. Under rubriken "Nämnder och bolagsstyrelser" kan dock tillvägagångssättet förtydligas när det gäller rapportering av nämnders/styrelseras säkerhetsarbete utifrån mål och indikatorer, och på vilket sätt särredovisningen av skadekostnader ska ske. Förvaltningen saknar här en koppling till ILS, liksom under rubriken "Förvaltningar och bolag" där uppföljningar också nämns.

Förvaltningen bedömer att det kan finnas behov av att förvaltningar och bolag får stöd från stadsledningskontoret i arbetet med att informera och utbilda anställda, utifrån behov hos olika befattningar. Förvaltningen anser att det bör framgå tydligare vilka som är de prioriterade målgrupperna för vilka stadsledningskontoret ansvarar för utbildningsinsatser.

Det bör tydliggöras i programmet vilka förvaltningar och bolag som omfattas av säkerhetsskyddslagstiftningen. Det bör också framgå tydligare på vilket sätt stadsdelsförvaltningar bör arbeta med säkerhetsskyddsfrågor.

Avslutningsvis anser förvaltningen att det är oklart hur programmet, med tillhörande mål och indikatorer, kommer att styra säkerhetsarbetet inklusive krisberedskapen hos de verksamheter där kommunen är huvudman men där uppdraget för driften har getts till enskild utförare.

Bilaga

Säkerhetsprogram för Stockholms stad – remiss från kommunstyrelsen